LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2018/563

(2017. gada 20. novembris)

par valsts atbalstu SA.34308 (2013/C) (ex 2013/NN), ko īstenojusi Grieķijas Republika par labu *Hellenic Defence Systems S.A.* (*EAS – Ellinika Amyntika Systimata*)

(izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 7361)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt piezīmes atbilstoši iepriekš minētajiem noteikumiem ([1]),

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Saskaņā ar savu ekonomikas korekciju programmu Grieķija ir īstenojusi privatizācijas programmu ([2]). Valstij piederošais uzņēmums *Hellenic Defence Systems S.A.* (turpmāk tekstā "*HDS*") sākotnēji bija iekļauts programmā tāpēc, ka to bija paredzēts privatizēt.

(2) Grieķijas Republikas Aktīvu attīstības fonds (turpmāk tekstā "*HRADF*") ([3]) 2012. gada janvārī informēja Komisiju par ierosināto *HDS* privatizāciju. Lai noskaidrotu, vai šajā saistībā varētu rasties ar valsts atbalstu saistīti jautājumi, Komisija ierosināja lietu *ex officio* un 2012. gada 1. februārī sāka sākotnējo izskatīšanu.

(3) Izskatīšanā tika konstatēts, ka *HDS* varētu būt iepriekš guvis labumu no valsts pasākumiem. Komisija pieprasīja informāciju 2012. gada 16. februāra un 4. aprīļa vēstulēs, 10. aprīļa e-pasta vēstulē un 4. maija, 4. jūlija un 24. jūlija vēstulēs. Grieķijas iestādes atbildēja 2012. gada 9. marta, 18. jūlija un 20. augusta vēstulēs. Komisijas dienestu, Grieķijas iestāžu un *HRADF* pārstāvju sanāksmes notika 2012. gada 26. martā, 30. aprīlī un 11. septembrī.

(4) Komisija 2013. gada 6. marta vēstulē (turpmāk tekstā "2013. gada 6. marta lēmums") informēja Grieķiju par savu lēmumu attiecībā uz konkrētiem atbalsta pasākumiem, kas izklāstīti 2.2. iedaļā, sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru (turpmāk tekstā "oficiālā izmeklēšanas procedūra").

(5) Komisijas 2013. gada 6. marta lēmums sākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([4]). Komisija aicināja Grieķijas iestādes un ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par atbalsta pasākumiem.

(6) Komisija saņēma piezīmes no Grieķijas iestādēm 2013. gada 1. jūlijā. Komisija nesaņēma piezīmes no ieinteresētajām personām.

([1]) OV C 152, 30.5.2013., 1. lpp.
([2]) Sk. *Grieķijas Otrā ekonomikas korekciju programma. Pirmais pārskats, 2012. gada decembris.* http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp123_en.pdf
([3]) Grieķijas Republikas Aktīvu attīstības fonds (*HRADF*) ir *Société Anonyme S.A.* struktūra, kas izveidota 2011. gada 1. jūlijā, lai vadītu privatizācijas procesu.
([4]) Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

(7) Komisija pieprasīja papildu informāciju no Grieķijas 2013. gada 23. jūlija, 2014. gada 21. augusta un 11. novembra, 2016. gada 28. janvāra un 27. maija un 2017. gada 8. jūnija vēstulēs. Grieķijas iestādes atbildēja 2013. gada 7. augustā, 2014. gada 22. septembrī un 16. decembrī, 2016. gada 25. februārī, 24. jūnijā un 17. novembrī un 2017. gada 3. jūlijā. Laikposmā no 2013. gada augusta līdz 2014. gada augustam Grieķijas iestādes vairākkārt iesniedza arī papildu informāciju, jo īpaši par *HDS* civilo un militāro darbību nodalīšanu. 2013. gada septembrī Atēnās notika vairākas Komisijas dienestu un Grieķijas iestāžu pārstāvju sanāksmes. Turklāt 2016. gada 17. martā notika Komisijas departamentu un Grieķijas iestāžu telefonkonference.

(8) Grieķijas iestādes 2017. gada 30. marta vēstulē piekrita tam, kas šis lēmums tiks pieņemts un paziņots tikai angļu valodā.

2. ATBALSTA DETALIZĒTS APRAKSTS

2.1. **Atbalsta saņēmējs**

2.1.1. *Informācija par* HDS

(9) *HDS* bija uzņēmums, kas ražoja produktus saistībā ar aizsardzību, kā arī civilajām vajadzībām un kas 99,8 % apmērā piederēja Grieķijas valstij, bet 0,18 % – *Piraeus Bank* (privāta finanšu iestāde) un 0,02 % – privātpersonām. *HDS* tika nodibināts 2004. gadā – pēc *Greek Power and Cartridge Company SA* (turpmāk tekstā *"PYRKAL"*) un *Hellenic Arms Industry SA* (turpmāk tekstā *"EBO"*) apvienošanās. *HDS* 2011. gada 31. jūlijā bija aptuveni 1 000 darbinieku, un tāpēc tas tika kvalificēts kā liels uzņēmums ([5]). Kā norādīja Grieķijas iestādes, tā ražošanas sadalījums vidēji procentos no apgrozījuma 2004.–2011. gadā bija šāds:

a) ražošana militārajām vajadzībām ([6]): 94,34 %;

b) ražošana civilajām vajadzībām ([7]): 5,66 %.

(10) *HDS* bija pieci rūpnieciskie objekti dažādās vietās Grieķijā: [..] (*). Ražošana civilajām vajadzībām notika rūpnīcā Lavrionas rūpnieciskajā objektā un ražošanas līnijā Himetusa objektā.

(11) *HDS* bija divi galvenie 100 % meitasuzņēmumi: *Electromechanica Kymi Ltd*, kas ražoja divējāda lietojuma produktus ([8]), un *Ipiros Metalworks Industry SA*, kas ražoja civilajām vajadzībām izmantojamus produktus ([9]), kā arī deviņi mazāki meitasuzņēmumi.

(12) Šajā lēmumā Komisija atsauksies uz *HDS* kā grupu.

2.1.2. HDS *finanšu rezultāti*

(13) Saskaņā ar Grieķijas iestāžu sniegto informāciju *HDS* galvenie finanšu dati laikposmā, uz kuru attiecas 2013. gada 6. marta lēmumā minētie pārbaudāmie pasākumi, proti, 2004.–2011. gadā, bija tādi, kā norādīts 1. tabulā.

1. tabula

***HDS* galvenie finanšu dati 2004.–2011. gadā (miljonos EUR) grupas līmenī**

	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.	2008. g.	2009. g.	2010. g.	2011. g.
Apgrozījums	97,3	91,4	94,7	63,8	62,1	53,9	31,3	39,2
Peļņa pirms nodokļiem (*EBT*)	– 132,1	– 94,7	– 110,5	– 118,9	– 146,9	– 173	– 138,7	10,9

([5]) Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikums 2003/361/EK par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).
([6]) Tostarp kājnieku ieroči, munīcija, ieroču sistēmas un gaisa kuģu degvielas tvertnes.
([7]) Tostarp mazās pistoles, sprāgstvielas celtniecības darbiem un uguņošanas ierīces.
(*) [..] – komercnoslēpums.
([8]) Uniformas un piederumi.
([9]) Vara sakausējumi monētu sagatavēm u. c.

	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.	2008. g.	2009. g.	2010. g.	2011. g.
Reģistrētais kapitāls	400,3	461,4	489,0	493,0	493,0	493,0	493,0	651,2
Pašu kapitāls	41,2	7,7	– 75,3	– 282,7	– 418,7	– 594,0	– 676,3	– 537,7
Iepriekšējo gadu zaudējumi	215,96	348,06	442,7	553,2	672,1	819,0	992,0	1 130,7

Avots: Grieķijas iestāžu 2017. gada 3. jūlija vēstule.

2.2. **Pasākumu apraksts**

(14) Komisija, pieņemot 2013. gada 6. marta lēmumu, informēja Grieķiju par to, ka Komisija ir nolēmusi sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru attiecībā uz tālāk minētajiem trim pasākumiem.

2.2.1. *1. pasākums. Valsts garantijas*

(15) Saskaņā ar Grieķijas iestāžu sniegto informāciju laikā no 2004. gada līdz 2011. gadam valsts garantēja 11 aizdevumus, ko dažādas Grieķijā darbojošās bankas bija izsniegušas *HDS* ar dažādām procentu likmēm, garantijas prēmija ("maksa") bija 1 %, un tā uzņēmumam *HDS* bija jāmaksā Grieķijai papildus aizdevumu atmaksai bankām. Grieķijas iestādes paskaidroja, ka šo aizdevumu vajadzībām aktīvi netika ieķīlāti. Aizdevumu kopējā summa bija EUR 942,05 miljoni, no kuriem *HDS* nespēja veikt maksājumus par kopējo summu vairāk nekā EUR 246 miljonu apmērā, un tādējādi bija nepieciešams izmantot attiecīgo valsts garantiju. Par nevienu no šīm valsts garantijām netika paziņots Komisijai, lai tā varētu novērtēt valsts atbalstu.

(16) Grieķijas iestādes savās 2012. gada 9. marta un 2017. gada 3. jūlija vēstulēs iesniedza valsts garantiju un kavēto maksājumu sarakstu, kā parādīts 2. un 3. tabulā.

2. tabula

Grieķijas valsts garantijas aizdevumiem uzņēmumam *HDS*

State Guaranteed Loans								
Notice	Bank	Type of Loan	Disburse-ment Date	Date of Guarantee Granted	Commission Fee (%)	Total Amount	Duration	Interest rate
Amounts in EUR								
1	National Bank	Bond loan	2009	23.7.2009 (GOVERNMENT GAZETTE 1554/28-9-2009)	1	195 000 000	5 years	2,6055 % + 1,85 %
2	National Bank	Loan	2005	17.3.2005 (GOVERNMENT GAZETTE 387/24-3-2005)	1	30 000 000	10 years	3,54 % + 0,14 %
3	Alpha bank	Bond loan	2006	18.4.2006 (GOVERNMENT GAZETTE 550/3-5-2006)	1	164 000 000	12 years	4,019 % + 0,12 %

State Guaranteed Loans

Notice	Bank	Type of Loan	Disbursement Date	Date of Guarantee Granted	Commission Fee (%)	Total Amount	Duration	Interest rate
4	National Bank	Loan	2004	3.3.2004 (GOVERNMENT GAZETTE 494/5-3-2004)	1	10 000 000	10 years	EUR 6M + 0,135 %
5	National Bank	Bond loan	2008	21.4.2008 (GOVERNMENT GAZETTE 788/6-5-2007)	1	213 000 000	15 years	4,63 % + 0,29 %
6	Emporiki Bank	Bond loan	2007	25.4.2007 (GOVERNMENT GAZETTE 720/8-5-2007)	1	175 000 000	20 years	4,605 % + 0,06 %
7	National Bank	Loan	2004	15.12.2004 (GOVERNMENT GAZETTE 1886/20-12-2004)	1	15 050 000	10 years	3,36 % + 0,14 %
8	National Bank	Loan	2004	21.6.2004 (GOVERNMENT GAZETTE 963/28-6-2004)	1	40 000 000	10 years	EUR 6M + 0,135 %
9	Alpha bank	Loan	2005	28.6.2005 (GOVERNMENT GAZETTE 911/4-7-2005)	1	60 000 000	10 years	2,974 % + 0,09 %
10	National Bank, Alpha bank, EFG Eurobank	Bond loan	2011	29.7.2011 (GOVERNMENT GAZETTE 1823/12-8-2011)	1	30 000 000	2 years	9,70 %
11	Tbank	Bond loan	2011	4.11.2011 (GOVERNMENT GAZETTE 2495/4-11-2011)	1	10 000 000	2 years	12 %
Total						**942 050 000**		

Avots: Grieķijas iestāžu 2012. gada 9. marta un 2017. gada 3. jūlija vēstules.

3. tabula

Grieķijas valsts maksājumi par garantētajiem aizdevumiem, kurus nespēja samaksāt uzņēmums *HDS*

Termiņš	Maksājums (summa EUR)
2004. g.	
[..]	
Kopā	**583 288,89**
2005. g.	
[..]	
Kopā	**3 449 021,79**
2006. g.	
[..]	
Kopā	**4 703 698,18**
2007. g.	
[..]	
Kopā	**15 307 189,45**

Termiņš	Maksājums (summa EUR)
2008. g.	
[..]	
Kopā	**10 953 074,99**
2009. g.	
[..]	
Kopā	**31 578 868,23**
2010. g.	
[..]	
Kopā	**89 679 233,21**
2011. g.	
[..]	
Kopā	**90 305 615,31**

Avots: Grieķijas iestāžu 2012. gada 9. marta vēstule.

2.2.2. *2. pasākums. 2003. gada dotācija*

(17) Saskaņā ar Grieķijas iestāžu sniegto informāciju valsts 2003. gadā piešķīra *HDS* dotāciju EUR 10 miljonu apmērā tāda ieguldījumu plāna [..] īstenošanai, ko izmantoja tikai ražošanai militārajām vajadzībām. Par šo dotāciju netika paziņots Komisijai, lai tā varētu novērtēt valsts atbalstu.

2.2.3. *3. pasākums. Kapitāla palielināšana 2011. gadā*

(18) Saskaņā ar 2011. gada decembrī iesniegto *HDS* finanšu pārskatu uzņēmuma akciju kapitāls 2011. gadā tika palielināts par EUR 158,2 miljoniem.

(19) Konkrēti, saskaņā ar *HDS* 2011. gada jūnija pusgada pārskatu 2011. gada pirmajā pusē uzņēmuma kapitāls tika palielināts divas reizes, proti, par EUR 50,6 miljoniem (2011. gada martā) un EUR 62,5 miljoniem (2011. gada maijā). Ņemot vērā to, ka uzņēmuma akciju kapitāls 2011. gadā palielinājās kopumā par EUR 158,2 miljoniem, var secināt, ka trešo reizi tas tika palielināts par EUR 45,1 miljonu 2011. gada otrajā pusē. Šo kapitāla palielināšanu finansēja vienīgi valsts kā galvenais akcionārs.

2.3. **Procedūras sākšanas pamatojums**

(20) Komisija 2013. gada 6. marta lēmumā sākotnēji secināja, ka minētie trīs pasākumi, par kuriem netika paziņots, bija attiecināmi uz Grieķiju, piešķirti no valsts līdzekļiem un selektīvi. Turklāt tie varēja radīt konkurences izkropļojumus un ietekmēt tirdzniecību Kopienā. Turklāt Komisija izdarīja sākotnējo secinājumu, ka laikā, kad tika piešķirti iepriekš minētie pasākumi, *HDS* bija grūtībās nonācis uzņēmums 2004. gada Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu ([10]) izpratnē. Komisijai bija šaubas par to, vai tirgus ekonomikas dalībnieks būtu piešķīris *HDS* šādu finansējumu (garantijas, dotāciju un kapitāla palielināšanu). Tāpēc Komisija sākotnēji secināja, ka minētie trīs pasākumi radīja priekšrocību *HDS*.

([10]) Komisijas paziņojums "Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai" (OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.).

(21) Turklāt Komisija norādīja, ka, lai gan *HDS* galvenokārt ražoja Grieķijas armijai paredzētus produktus militārajām vajadzībām, lietas sākotnējās izskatīšanas laikā Grieķija ne reizi nepamatojās uz LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanu un oficiāli nelūdza to piemērot, un tāpēc šo pantu varēja neņemt vērā novērtēšanā tajā laikā.

(22) Ņemot to vērā, Komisija sākotnēji secināja, ka minētie trīs pasākumi ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Komisija arī pauda šaubas par šā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu un jo īpaši ar 2004. gada Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnēm, kas bija un joprojām ir atbilstošs tiesiskais regulējums, lai novērtētu valsts atbalstu, ko laikposmā no 2004. līdz 2011. gadam piešķīra grūtībās nonākušiem uzņēmumiem.

3. GRIEĶIJAS PIEZĪMES

3.1. Ražošanas militārajām vajadzībām un ražošanas civilajām vajadzībām nodalīšana – svarīgas Grieķijas drošības intereses

(23) Savās piezīmēs saistībā ar oficiālās izmeklēšanas procedūru Grieķijas iestādes apgalvoja, ka minētie trīs pasākumi bija paredzēti tikai tam, lai atbalstītu *HDS* ražošanu militārajām vajadzībām, un būtībā tie bija vajadzīgi, lai aizsargātu svarīgas Grieķijas drošības intereses.

(24) Grieķijas iestādes iesniedza datus par visu uzņēmuma 2004.–2011. gadā gūto ieņēmumu sadalījumu, kas parādīja, ka no visiem ieņēmumiem EUR 482,4 miljonu apmērā 91,23 % tika gūti no līgumiem vai nu par militārajām vajadzībām paredzētiem produktiem, kas tika pārdoti Grieķijas bruņotajiem spēkiem, vai saistībā ar Grieķijas bruņoto spēku un valsts aizsardzības un drošības pienākumiem, 3,11 % tika gūti no līgumiem par eksportētajiem produktiem militārajām vajadzībām (tostarp uz Kipru) un 5,66 % – no civilajām vajadzībām paredzēto produktu pārdošanas.

(25) Attiecībā uz *HDS* ražošanu civilajām vajadzībām Grieķijas iestādes apgalvoja, ka tā tika veikta ražošanas līnijās, kas bija fiziski un organizatoriski nodalītas no ražošanas militārajām vajadzībām ([..]), un ka *HDS* atsevišķi uzskaitīja izmaksas un ieņēmumus attiecībā uz ražošanu militārajām vajadzībām un ražošanu civilajām vajadzībām.

(26) Attiecībā uz ražošanu militārajām vajadzībām Grieķijas iestādes norādīja, ka tā būtībā bija saistīta ar Grieķijas bruņoto spēku prasībām un apgādi un attiecās vienīgi uz produktiem, kas bija iekļauti Padomes 1958. gadā sagatavotajā ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma sarakstā (turpmāk tekstā "Padomes 1958. gada saraksts") ([11]). Šajā kontekstā Grieķija iesniedza pārskatu par visiem *HDS* noslēgtajiem līgumiem un veikto pārdošanu saistībā ar militārajām vajadzībām paredzētiem produktiem, kurā bija norādīta informācija, sākot no 2003. gada, un bija aptverta munīcija, tostarp vieglā munīcija, granātas, tanku munīcija, ieroču sistēmas, kājnieku ieroči, tostarp pistoles, lielgabali, mīnmetēji un aviācijas produkti, tostarp degvielas tvertnes un gaisa kuģu ārējie piloni. Grieķijas iestādes arī paskaidroja, ka *HDS* ražošana militārajām vajadzībām tika veikta vienīgi saistībā ar īpašiem līgumiem, un tas nozīmē ka *HDS* neveidoja militārajām vajadzībām paredzētu produktu krājumus.

(27) Kā norādīja Grieķijas iestādes, *HDS* ražošanas līnijas militārajām vajadzībām paredzēto produktu ražošanai ir vienīgais valsts rūpnieciskais komplekss, ko izmantoja ieroču un munīcijas ražošanai Grieķijā, un tāpēc tās ir Grieķijas valsts rūpnieciskās aizsardzības infrastruktūras svarīga daļa. *HDS* tika nodibināts kā aizsardzības uzņēmums un visu laiku darbojās šādā statusā. Tā infrastruktūra vienmēr bija iekļauta Grieķijas valsts aizsardzības plānā atbilstoši valsts aizsardzības un drošības interesēm. Šajā saistībā *HDS* savās militārajām vajadzībām paredzētajās ražošanas līnijās bija jāuztur pilnībā izmantojama rezerves jauda (pat ja tā neatbilda faktiskajam pašreizējam pieprasījumam) tādu produktu ražošanai, kas uzskaitīti Padomes 1958. gada sarakstā, lai aizsargātu svarīgas Grieķijas drošības intereses, piemēram, garantētu Grieķijas bruņoto spēku apgādes drošību un darbības autonomiju, kā arī lai spētu apmierināt pieprasījumu krīzes, mobilizācijas vai kara laikā.

(28) Šajā kontekstā Grieķijas iestādes apgalvoja, ka *HDS* ražošana militārajām vajadzībām bija svarīga valsts drošībai, ņemot vērā Grieķijas ģeopolitisko stāvokli, kas nosaka to, ka Grieķijai ir jāspēj pašai pietiekamā mērā nodrošināt svarīgākos ieročus un munīciju.

(29) Attiecībā uz militārajām vajadzībām paredzēto produktu eksportu Grieķijas iestādes uzsvēra, ka kopējie ieņēmumi no eksporta laikposmā no uzņēmuma dibināšanas 2004. gadā līdz 2011. gadam bija EUR 15,02 miljoni (t. i., 3,1 % no visiem ieņēmumiem jeb 3,3 % no ieņēmumiem no aizsardzības darbībām). [..]

([11]) Padome 1958. gadā izveidoja ieroču, munīcijas un militāro materiālu sarakstu, uz kuru attiecās LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmais teikums, un tas bija Padomes Lēmuma 255/58 D pielikuma 1. papildinājums. Šis saraksts nekad netika oficiāli publicēts, taču tagad tas ir vispārpieejams.

(30) Grieķijas iestādes apgalvoja, ka pārējā eksporta daļa, kas procentos ir ļoti maza daļa no *HDS* kopējā apgrozījuma, ir saistīta ar eksportu uz trešām valstīm [..], pamatojoties uz līgumiem, kas bija noslēgti tieši ar *HDS*. [..]

(31) Nobeigumā attiecībā uz ražošanu militārajām vajadzībām Grieķijas iestādes paskaidroja, ka minētie trīs pasākumi bija paredzēti tam, lai atbalstītu militārām vajadzībām paredzētu produktu ražotāju, kuram ir liela loma Grieķijas bruņoto spēku apgādāšanā ar ieročiem un munīciju. Tāpēc tā darbība ir nozīmīga, lai garantētu svarīgas Grieķijas drošības intereses. Grieķijas iestādes pastiprināja savu argumentāciju, citējot vairākus Grieķijas tiesību aktus, kuros bija noteikta *EBO* un *PYRKAL* (kuri vēlāk tika pārveidoti par *HDS*) loma svarīgu Grieķijas drošības interešu īstenošanā ([12]).

(32) Ar šiem argumentiem Grieķijas iestādes skaidri lūdza piemērot LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu attiecībā uz pārbaudāmajiem pasākumiem un apgalvoja, ka tie bija vajadzīgi, lai aizsargātu svarīgas Grieķijas aizsardzības intereses saistībā ar ieroču, munīcijas un militāro materiālu ražošanu un tirdzniecību.

(33) [..]

(34) Grieķijas iestādes atzina, ka arī *HDS* ražošana civilajām vajadzībām radīja zaudējumus. Tās paskaidroja, ka šos zaudējumus radīja *HDS* lielās darbības izmaksas, kas bija saistītas ar to, ka daļa no civilajām vajadzībām paredzētās ražošanas jaudas bija nodota apakšuzņēmējiem, kuri ražoja produktus militārajām vajadzībām saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti ar Grieķijas bruņotajiem spēkiem. Tas tika izdarīts, neieviešot atbilstīgas saistības kontos, kas attiecas uz ražošanu militārajām vajadzībām. Turklāt tajā laikā abas ražošanas līnijas – gan militārajām, gan civilajām vajadzībām paredzētās – izmantoja *HDS* administratīvos un izplatīšanas pakalpojumus.

3.2. **1. pasākums. Valsts garantijas**

(35) Grieķijas iestādes apgalvoja, ka 1. pasākums bija paredzēts vienīgi tam, lai atbalstītu *HDS* ražošanu militārajām vajadzībām, jo aizdevumi tika izmantoti tikai militārajām vajadzībām, kas bija tieši saistītas ar svarīgu Grieķijas drošības interešu aizsardzību. Kā norādīja Grieķijas iestādes, tas nozīmē, ka attiecībā uz 1. pasākumu nebūtu jāveic valsts atbalsta novērtējums, jo uz to attiektos LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktais izņēmums. Šajā saistībā Grieķijas iestādes apgalvoja, ka ražošana militārajām vajadzībām bija nodalīta no ražošanas civilajām vajadzībām un ka tiesību aktos par valsts garantijām bija minēta atsauce, saskaņā ar kuru garantētie aizdevumi bija paredzēti "uzņēmuma darbības vajadzību segšanai, lai varētu ražot militāros materiālus valstij".

(36) Grieķijas iestādes arī paskaidroja, ka *HDS* nevarētu piešķirt aktīvus kā minēto aizdevumu ķīlu, jo *HDS* iekārtas aizsargāja valsts drošības noteikumi, kas neļāva tām piekļūt. Būtībā, kā norādīja Grieķijas iestādes, ja uzņēmuma nekustamais īpašums tiktu piešķirts kā nodrošinājums, tas būtu pretrunā valsts drošības interesēm, kurās darbojās uzņēmums, un, iespējams, varētu tikt atklāta slepena informācija. Tas nozīmē, ka *HDS* nevarēja mēģināt nodrošināt banku aizdevumus, piešķirot daļu no sava nekustamā īpašuma kā nodrošinājumu. Tādējādi Grieķijas iestādes norādīja, ka iemesls, kāpēc uzņēmums nemēģināja nodrošināt banku aizdevumus bez valsts garantijām, nebija tā nespēja iegūt šādus līdzekļus, bet gan tas, ka uzņēmums nevarēja sniegt nodrošinājumu, jo pastāvēja valsts drošības interešu apdraudējuma risks.

(37) Attiecībā uz valsts garantiju aizdevumam EUR 30 miljonu apmērā, ko 2011. gadā piešķīra Grieķijas valsts banka, *Alpha Bank* un *EFG Eurobank* (sk. 2. tabulu – 10. aizdevums), Grieķijas iestādes precizēja 2013. gada 7. augustā un 2017. gada 3. jūlijā iesniegtajos dokumentos, ka galu galā *HDS* saņēma tikai avansa maksājumu EUR 6 miljonu apmērā 2011. gada 8. septembrī un ka pēc banku atsaukuma tikai EUR 7 095 858 no šā obligāciju aizņēmuma tika piešķirti 2013. gada 19. martā. Tāpēc no šīs valsts garantijas gūtajai priekšrocībai nevajadzētu pārsniegt šo summu.

(38) Arī attiecībā uz valsts garantiju aizdevumam EUR 10 miljonu apmērā, ko 2011. gadā piešķīra *Tbank* (sk. 2. tabulu – 11. aizdevums), Grieķijas iestādes precizēja 2017. gada 3. jūlijā iesniegtajā dokumentā, ka *HDS* saņēma avansa maksājumu EUR 6 miljonu apmērā (no kuriem EUR 3 miljonus – 2011. gada 5. jūlijā un vēl EUR 3 miljonus – 2011. gada 2. novembrī). Tā kā obligāciju aizņēmums netika izsniegts, Grieķijas iestādes apgalvo, ka valsts garantija nenosedza avansa maksājumu.

(39) Tādējādi, kā norādīja Grieķijas iestādes, kopējās valsts garantijas 2011. gadā piešķirtajiem aizdevumiem, bija EUR 7 095 858, nevis EUR 40 miljoni, kā sākotnēji bija minēts 2013. gada 6. marta lēmumā. Grieķijas iestādes neapstrīdēja citos gados izsniegtās garantijas un aizdevumus.

([12]) Prezidenta dekrēts 514/1977 (atsauce oficiālajā vēstnesī: A/165/14.6.1977.); Likums 3978/2011 (atsauce oficiālajā vēstnesī: FEK A/137/16.6.2011.).

3.3. **2. pasākums. 2003. gada dotācija**

(40) Grieķijas iestādes apgalvoja, ka arī 2. pasākums bija paredzēts vienīgi tam, lai atbalstītu *HDS* ražošanu militārajām vajadzībām, un ka attiecībā uz to nebūtu jāveic valsts atbalsta novērtējums, jo uz to attiektos LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktais izņēmums.

(41) Grieķijas iestādes savu argumentāciju pamatoja ar to, ka [..] rūpnieciskais objekts, uz ko attiecās 2. pasākums, tika izmantots vienīgi militārajām vajadzībām paredzētu produktu ražošanai [..] ([13]).

3.4. **3. pasākums. Kapitāla palielināšana 2011. gadā**

(42) Grieķijas iestādes apgalvoja, ka Grieķijas valsts kā vairākuma akcionāra lēmums veikt attiecīgo kapitāla palielināšanu atbilda tam, kā rīkotos tirgus ekonomikas investors līdzīgā situācijā. Grieķijas iestādes apgalvoja, ka valsts kā akcionāra lēmums palielināt uzņēmuma akciju kapitālu, lai nodrošinātu uzņēmuma dzīvotspēju, bija tīri komerciāls lēmums, ņemot vērā uzņēmuma izšķirošo lomu valsts aizsardzībā un drošībā. Tāpēc tās uzskata, ka kapitāla palielināšana nebija valsts atbalsts. Tomēr savā 2017. gada 3. jūlija vēstulē Grieķijas iestādes apstiprināja, ka tām nav pieejama papildu informācija vai dokumenti, kas pamatotu to apsvērumus par kapitāla palielināšanu, atsaucoties uz Komisijas pieprasījumu iesniegt, ja pieejams, i) *HDS* pārstrukturēšanas plānu, kas bija izstrādāts, pirms tika pieņemts lēmums palielināt uzņēmuma kapitālu, ii) valsts veiktu *ex ante* ekonomisku analīzi par to, vai garantiju izmantošanas dēļ radušos prasījumu pārvēršana kapitālā bija ekonomiski izdevīgāka nekā šo prasījumu paturēšana vai izpilde, un iii) valsts veiktu *ex ante* ienākumu analīzi attiecībā uz jauno kapitālu, ko piešķīra kapitāla palielināšanai.

(43) Jebkurā gadījumā – tāpat kā attiecībā uz pārējiem diviem pasākumiem – Grieķijas iestādes turklāt apgalvoja, ka arī 3. pasākums bija paredzēts vienīgi tam, lai atbalstītu *HDS* ražošanu militārajām vajadzībām, un ka attiecībā uz to nebūtu jāveic valsts atbalsta novērtējums, jo uz to attiektos LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktais izņēmums.

(44) Attiecībā uz kopējo kapitāla palielinājumu šajā gadījumā Grieķijas iestādes savā 2013. gada 1. jūlijā iesniegtajā dokumentā apgalvoja, ka tā kopējais apmērs bija EUR 107,6 miljoni. Taču 2013. gada 7. augustā iesniegtajā dokumentā Grieķijas iestādes beidzot precizēja, ka 3. pasākumā ietvertā kapitāla palielinājuma kopējais apmērs bija EUR 158,19 miljoni, kā bija noteikts 2013. gada 6. marta lēmumā.

(45) No kopējā kapitāla palielinājuma EUR 158,19 miljonu apmērā EUR 154,19 miljoni tika iegūti, kapitalizējot *HDS* parādus valstij. Šie parādi radās tāpēc, ka tika izpildītas garantijas, kas tika piešķirtas saskaņā ar 1. pasākumu, jo *HDS* nespēja atmaksāt parādus. Atlikušie EUR 4 miljoni tika piešķirti kā jauns kapitāls.

(46) Ģenerālā asambleja 2010. gada 25. oktobrī vienojās, ka *HDS* kapitāls ir jāpalielina. Taču par kapitāla palielināšanas konkrētiem apmēriem vairākos posmos ģenerālā asambleja lēma dažādās sanāksmēs 2011. gadā – datumos, kad Grieķija piekrita piešķirt attiecīgos līdzekļus. Kā norādīja Grieķijas iestādes, 3. pasākumā paredzētās kapitāla palielināšanas apmēri un līdzekļu piešķiršanas datumi bija tādi, kā norādīts tālāk 4. tabulā.

4. tabula

Datumi, kad tika piešķirti līdzekļi kapitāla palielināšanai 2011. gadā

Ģenerālās asamblejas lēmuma pieņemšanas datums	Summa EUR	Piezīmes
2011. gada 4. maijs	109 052 604,87	To parādu kapitalizācija, kas radās, jo tika izpildītas garantijas
2011. gada 19. oktobris	42 255 180,01	
2011. gada 16. decembris	2 882 919,33	
2011. gada 4. maijs	4 000 000	Maksājums skaidrā naudā
Kopā	**158 190 704,21**	

([13]) [..]

(47) Grieķijas iestādes apgalvoja, ka kapitāla palielināšanu par EUR 154,19 miljoniem, ko īstenoja, kapitalizējot parādus, kuri radās, jo tika izpildītas garantijas, nevajadzētu uzskatīt par "jaunu" valsts atbalstu *HDS*, jo saskaņā ar Komisijas sniegto pamatojumu 2013. gada 6. marta lēmumā tas jau tika uzskatīts par valsts atbalstu 1. pasākuma kontekstā.

3.5. ***HDS* sašķelšana**

(48) Saistībā ar regulāro pārskatu par ekonomikas korekciju programmu, ko sagatavoja iestādes, kas pārstāv valsts kreditorus (Eiropas Komisija, Eiropas Centrālā banka un Starptautiskais Valūtas fonds), 2013. gada vidū Grieķija apņēmās līdz 2013. gada augusta beigām pieņemt neatsaucamu lēmumu par *HDS* nākotni. Grieķijas iestādes 2013. gada 27. augustā iesniedza savu priekšlikumu par *HDS* nākotni.

(49) Saskaņā ar minēto priekšlikumu *HDS* tiktu sadalīts divās daļās – civilajā un militārajā. Darbība tika nosaukta par "sašķelšanu". Civilā daļa tiktu likvidēta. Militārā daļa tiktu pārstrukturēta, un tās ražošana tiktu ierobežota līdz produktiem, kas nepieciešami svarīgām valsts drošības interesēm.

(50) Pēc apspriešanās ar Komisijas departamentu un citu iestāžu pārstāvjiem Grieķijas iestādes 2013. gada 16. decembra vēstulē pauda apņemšanos veikt sašķelšanu un iesniedza rīcības plānu.

(51) Ar valdes 2014. gada 26. februāra lēmumu sākās uzņēmuma sašķelšanas process un tika noteikts, ka pārstrukturēšanas datums ir 2014. gada 28. februāris ("pārstrukturēšanas bilances" datums). Ar valdes 2014. gada 21. maija lēmumu tika noteikts, ka saistību pārņēmēju sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kas turpmāk nodarbosies vienīgi ar ieroču, munīcijas un militāro materiālu ražošanu un tirdzniecību svarīgu Grieķijas drošības interešu vajadzībām, sauks *Hellenic Defence Systems Industrial Commercial Ltd* (turpmāk tekstā "*HDS military*"). Ar to pašu lēmumu tika noteikts, ka saistību pārņēmēju sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kas pārņems sākotnējā uzņēmuma civilās darbības, sauks *Hellenic Civilian Production Systems Industrial Commercial Ltd* (turpmāk tekstā "*HDS civil*").

(52) Valde ar 2014. gada 26. maija lēmumu apstiprināja plānu sašķelt uzņēmumu, pārstrukturēšanas bilanci un valdes skaidrojošo ziņojumu. Tajā pašā datumā uzņēmuma pilnvarotie pārstāvji parakstīja plānu sašķelt uzņēmumu un plāns tika iesniegts uzraudzības iestādei. 2014. gada 7. jūlijā tika iesniegts oficiāls revidenta ziņojums, lai novērtētu uzņēmuma aizsardzības un militārās nodaļas aktīvus un noteiktu to uzskaites vērtību.

(53) 2014. gada 28. augusta ģenerālā asambleja apstiprināja lēmumu par uzņēmuma sašķelšanu, pārstrukturēšanas bilanci, valdes skaidrojošo ziņojumu, revidenta ziņojumu par sākotnējā uzņēmuma aktīvu uzskaites vērtību un abu saistību pārņēmēju uzņēmumu darba uzdevumus. Turklāt tika ieceltas abu saistību pārņēmēju uzņēmumu valdes.

(54) Sākotnējā uzņēmuma aktīvi un ražošanas jauda tika sašķelta, pamatojoties uz 2014. gada 28. februāra pārstrukturēšanas bilanci. Visi aktīvi, kas bija saistīti ar sākotnējā uzņēmuma ražošanu militārajām vajadzībām, tika nodoti *HDS military*. Grieķijas iestādes norādīja, ka visi šie aktīvi ir saistīti vienīgi ar LESD 346. pantā noteikto aizsardzības produktu ražošanu.

(55) Visi aktīvi, kas bija saistīti vienīgi ar ražošanu civilajām vajadzībām, tika nodoti *HDS civil*, t. i.:

a) visa zeme, kas tika izmantota vienīgi ražošanai civilajām vajadzībām (tostarp ražošanas ēkas, noliktavas u. c. ēkas uz šīs zemes);

b) visas iekārtas, aprīkojums, transportlīdzekļi u. c., kas tika izmantoti vienīgi ražošanai civilajām vajadzībām;

c) gatavie produkti un pusfabrikāti, kas bija paredzēti izmantošanai civilajām vajadzībām, attiecīgie izejmateriāli un sākotnējā uzņēmuma prasījumi no civilo produktu pircējiem.

(56) Atikas reģions ar lēmumu Nr. 22153/2014/2.10.2014. apstiprināja uzņēmuma sašķelšanu, sākotnējā uzņēmuma likvidēšanu un divu jaunu uzņēmumu dibināšanu. Šis lēmums tika reģistrēts Vispārējā tirdzniecības reģistrā, un pēc tam Vispārējā tirdzniecības reģistrā tika reģistrēti arī abi saistību pārņēmēji uzņēmumi un to statūti.

4. TIRGUS APSTĀKĻI ATTIECĪBĀ UZ VALSTS GARANTIJĀM *HDS* (1. PASĀKUMS)

(57) Grieķijas iestādes paskaidroja, ka *HDS* nemēģināja nodrošināt bankas aizdevumus bez valsts garantijām, taču iemesls nebija tā nespēja iegūt šādus līdzekļus (36. apsvērums). Tāpēc attiecībā uz 1. pasākumu oficiālajā izmeklēšanā nevarēja noteikt 2004. gadā kotētas procentu likmes aizdevumiem *HDS* bez valsts garantijas vai kotētas procentu likmes vēlākai garantijai, ko piešķīra tirgus galvotājs. Lai iegūtu faktisko bāzi, kas nepieciešama, lai novērtētu, vai valsts garantijas *HDS* piešķirtajiem aizdevumiem deva *HDS* priekšrocību, ko tas nebūtu guvis tirgus apstākļos, un ņemot vērā uzņēmuma finanšu stāvokli 2004.–2006. gadā (sk. 1. tabulu), Komisija pārbaudīja, kādos tirgus apstākļos uzņēmumi ar reitingu CCC+ (grūtībās nonācis uzņēmums ar augstu risku), D (uzņēmums, kas nav izpildījis saistības) vai SD (uzņēmums ar selektīvām neizpildītām saistībām) varētu iegūt finansējumu finanšu tirgos. Šajā saistībā Komisija apkopoja finanšu datus no datubāzes *S&P Capital IQ Platform* ([14]) un jo īpaši par procentu likmju starpībām kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumiem (*CDS*), kā arī par obligāciju ienesīgumu laikposmā no 2004. līdz 2006. gadam.

(58) *CDS* ir finanšu mijmaiņas nolīgums, ko *CDS* pārdevējs kompensēs pircējam (parasti – atsauces aizdevuma kreditors), ja aizdevuma saistības netiks izpildītas (ja debitors neizpildīs aizdevuma saistības). Citiem vārdiem sakot, *CDS* pārdevējs apdrošina pircēju pret atsauces aizdevuma saistību neizpildi. Šis instruments ir piemērots, lai sniegtu norādi par to, kādu riska prēmiju/garantijas maksu pieprasītu tirgus dalībnieks, lai nodrošinātos pret aizdevuma saistību nepildīšanas risku. Apkopotie dati parāda, ka *CDS* likmes starpība aizdevumiem ar piecu gadu termiņu uzņēmumiem ar lielu finansiālo risku bija no 4,4 % līdz 33,5 % laikposmā no 2004. līdz 2006. gadam.

(59) Obligāciju ienesīgums ir peļņa, ko investors gūst no obligācijas un kas sniedz labu norādi par uzņēmuma aizņēmuma "visām" izmaksām (aizdevuma izmaksas apvienojumā ar saistītās garantijas izmaksām). Apkopotie dati parāda, ka 2004.–2006. gadā likme bija 12,9–43,2 % obligācijām ar viena gada termiņu, ko izsniedza uzņēmumi ar lielu finansiālo risku.

5. NOVĒRTĒJUMS

(60) Šis lēmums ir, pirmkārt, par LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanu un, otrkārt, par darbībām vai pasākumiem, uz kuriem neattiecas šajā pantā paredzētais izņēmums, par valsts atbalsta esību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un, visbeidzot, par to, vai šāds atbalsts varētu būt saderīgs ar iekšējo tirgu.

5.1. LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošana

(61) Saskaņā ar LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu "dalībvalstis var veikt pasākumus, ko uzskata par vajadzīgiem, lai aizsargātu savas būtiskās drošības intereses, kas saistītas ar ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību; šādi pasākumi iekšējā tirgū nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt tādu ražojumu konkurenci, kuri nav tieši paredzēti militāriem nolūkiem".

(62) Saskaņā ar 1958. gada Padomes lēmumu izveidotajā sarakstā, uz kuru attiecas LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunkts (turpmāk tekstā "1958. gada Padomes lēmums"), cita starpā ir ietverti rokas un automātiskie šaujamieroči, artilērija, munīcija šādiem ieročiem, spridzekļi, torpēdas, raķetes, pulveri un sprāgstvielas (minētā saraksta 1., 2., 3., 4., 8. un 13. punkts). Tas nozīmē, ka šajā gadījumā LESD 107. un 108. pantu nepiemēro pasākumiem, kas attiecas uz 1958. gada Padomes lēmumā iekļautajiem produktiem, ja šie pasākumi ir vajadzīgi svarīgu attiecīgās dalībvalsts drošības interešu aizsardzībai.

(63) Saskaņā ar judikatūru dalībvalstij, kas vēlas izmantot LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteikto izņēmumu, ir jāiesniedz pierādījumi tam, ka šie pasākumi nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai garantētu svarīgas drošības intereses ([15]).

(64) Grieķijas iestādes apgalvoja, ka *HDS* ražošana militārajām vajadzībām atbilda 1958. gada Padomes lēmuma, jo īpaši tā 1., 2., 3., 4., 8. un 13. punkta, piemērošanas jomai, un ka tā ir vajadzīga svarīgu Grieķijas drošības interešu garantēšanai, jo *HDS* apgādāja Grieķijas bruņotos spēkus ar specializētiem militārajiem produktiem.

([14]) https://www.capitaliq.com
([15]) Sk. Tiesas 1999. gada 16. septembra spriedumu Komisija/Spānija, C-414/97, ECLI:EU:C:1999:417, 22. punkts, un Tiesas 2008. gada 8. aprīļa spriedumu Komisija/Itālija, C-337/05, ECLI:EU:C:2008:203, 42., 43. un 44. punkts.

Attiecībā uz 2. pasākumu Grieķijas iestādes pierādīja, ka Egejas rūpnieciskā objekta modernizācija bija nepieciešama, lai izpildītu īpašu līgumu ar Grieķijas bruņotajiem spēkiem par īpašu 1958. gada Padomes sarakstā, jo īpaši tā 1. punktā, iekļautu militāro produktu ražošanu.

(65) Grieķijas iestādes arī apgalvoja, ka civilajām vajadzībām paredzētās *HDS* ražošanas līnijas tika nodalītas no militārajām vajadzībām paredzētajām ražošanas līnijām un ka pārbaudāmie pasākumi deva labumu vienīgi saistībā ar Grieķijas bruņotajiem spēkiem pārdoto militāro produktu ražošanu.

(66) Ņemot vērā Grieķijas iesniegtos argumentus, Komisija piekrīt, ka *HDS* ražošanas daļu, kas attiecas uz militārajiem materiāliem, var uzskatīt par tādu, kas atbilst LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanas tvērumam.

(67) Komisija arī neapstrīd civilajām un militārajām vajadzībām paredzēto ražošanas līniju fizisku nodalīšanu. Tomēr Grieķijas iestāžu iesniegtie dati nepamato argumentu par to, ka *HDS* bija attiecīgajā laikposmā nodalījis kontus, kas paredzēti ražošanai civilajām un militārajām vajadzībām. Turklāt Grieķijas iestādes atzina, ka civilajām vajadzībām paredzētās ražošanas līnijas reizēm tika izmantotas ražošanai militārajām vajadzībām bez pienācīgas atlīdzības, kurai vajadzēja būt, ja konti būtu pienācīgi nodalīti, un ka gan militārajām, gan civilajām vajadzībām paredzētās ražošanas līnijas tajā laikā izmantoja *HDS* administratīvos un izplatīšanas pakalpojumus.

(68) Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka civilajām un militārajām darbībām nebija atsevišķu kontu, Komisija nevar izslēgt, ka ražošanai militārajām vajadzībām paredzētie pasākumi deva labumu arī *HDS* ražošanai civilajām vajadzībām un tādējādi radīja konkurences izkropļojumu attiecīgajā tirgū. Tā ir 1. un 3. pasākuma gadījumā, kuri neatkarīgi no sava mērķa deva būtisku labumu *HDS* kopumā un tādējādi arī ražošanai civilajām vajadzībām, kas nebija finansiāli nodalīta no ražošanas militārajām vajadzībām.

(69) Tāpēc Komisija uzskata, ka 1. un 3. pasākums, ciktāl tie varētu būt devuši labumu *HDS* ražošanai civilajām vajadzībām, ir jāvērtē, ņemot vērā Līguma noteikumus par valsts atbalstu. Tomēr, ciktāl šie pasākumi ir devuši labumu militāro produktu ražošanai un piegādei Grieķijas bruņotajiem spēkiem, Komisija piekrīt, ka tie nav jāvērtē atbilstīgi Līguma noteikumiem par valsts atbalstu, pamatojoties uz Līguma 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

(70) Attiecībā uz 2. pasākumu Komisija secina, ka Grieķijas sniegtie pierādījumi parāda, ka attiecīgā dotācija [..] nedeva nekādu labumu ražošanai civilajām vajadzībām.

(71) Attiecīgi Komisija piekrīt, ka 2. pasākums deva labumu vienīgi 1958. gada Padomes lēmumā iekļauto militāro produktu ražošanai un tas bija nepieciešams Grieķijas armijas apgādāšanai ar šiem produktiem. Tāpēc Komisija piekrīt, ka 2. pasākums nav jāvērtē atbilstīgi Līguma noteikumiem par valsts atbalstu, pamatojoties uz Līguma 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

5.2. **Atbalsta esības novērtējums LESD 107. panta 1. punkta izpratnē**

(72) LESD 107. panta 1. punktā ir noteikts, ka "ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm".

(73) Pamatojoties uz šo noteikumu, lai pasākumu varētu kvalificēt kā valsts atbalstu, ir jābūt izpildītiem šādiem kumulatīviem nosacījumiem: i) pasākums ir attiecināms uz valsti un finansēts no valsts līdzekļiem; ii) pasākums ir selektīvs; iii) pasākums rada ekonomisku priekšrocību uzņēmumam un iv) pasākums rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

5.2.1. *1. pasākums. Valsts garantijas*

5.2.1.1. Valsts līdzekļi un attiecināmība

(74) Valsts garantijas piešķīra tieši Grieķijas valsts, un pēc būtības 1. pasākums ir attiecināms uz valsti.

(75) Valsts garantijas pēc definīcijas pakļauj riskam valsts līdzekļus, jo ikviena garantija paredz iespēju, ka valsts varētu zaudēt līdzekļus. Turklāt jebkura garantija, kas netiek pienācīgi atlīdzināta, nozīmē valsts finanšu līdzekļu tiešu zaudējumu. Maksa 1 % apmērā, ko valsts iekasēja no *HDS*, nav uzskatāma par pietiekamu, ņemot vērā uzņēmuma finanšu stāvokli un saistību nepildīšanas risku. Turklāt *HDS* nebija izpildījis vairāku aizdevumu saistības jau 2004. gadā, bet lielākā daļa garantiju tika piešķirta pēc tam. Pēc būtības garantijās ir iesaistīti valsts līdzekļi gan, iespējams, nesaņemto garantijas maksu ziņā, gan tādā ziņā, ka gadījumā, ja *HDS* nepildītu savas saistības, valsts budžets tiktu pakļauts riskam.

(76) Tādējādi 1. pasākuma gadījumā ir izpildīts kritērijs par valsts līdzekļiem un attiecināmību uz valsti. Arī Grieķijas iestādes to neapstrīdēja.

5.2.1.2. Selektivitāte

(77) Tā kā garantijas tika piešķirtas vienam atbalsta saņēmējam, proti, *HDS*, un *ad hoc*, nevis vispārējās ekonomikas politikas pasākumā, kas varētu būt pieejams visiem Grieķijas uzņēmumiem un ekonomikas nozarēm, pasākums ir selektīvs.

5.2.1.3. Ekonomiskas priekšrocības esība

(78) Iedibinātajā judikatūrā ir noteikts, ka, lai noteiktu, vai valsts pasākums ir atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ir jānosaka, vai saņēmējs uzņēmums guva ekonomisku priekšrocību, ko tas nebūtu guvis normālos tirgus apstākļos ([16]).

(79) Ekonomiska priekšrocība pastāv, ja uzņēmuma finanšu stāvoklis valsts iejaukšanās rezultātā ir uzlabojies. Tomēr valsts iestādes iejaukšanās ne vienmēr rada priekšrocību labuma guvējam un pēc būtības nav atbalsts, ja tā notiek normālos tirgus apstākļos, citiem vārdiem sakot, ja valsts iestāde rīkojas tā, kā būtu rīkojies piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks līdzīgos apstākļos. Šajā saistībā Grieķijas valsts bija *HDS* kontrolējošais akcionārs laikā, kad notika minētās darbības, un ir tāda aizvien. Izmantojot šīs pilnvaras, Grieķijas valsts garantēja 11 aizdevumus, kurus laikposmā no 2004. līdz 2011. gadam piešķīra piecas dažādas bankas. Nevar izslēgt, ka šādu garantiju sniegšana aizdevumiem, kas tiek piešķirti uzņēmumam, var būt tā kontrolējošā akcionāra interesēs, ciktāl lētāks finansējums varētu radīt lielāku atlīdzību (dividendes) vai palielina uzņēmuma vērtību, palielinot kontrolējošā akcionāra kā galvotāja risku. Tomēr *HDS* gadījumā valsts nevarēja gaidīt šādu atdevi, ņemot vērā *HDS* sarežģīto finanšu stāvokli šajā laikposmā, kā parādīts 1. tabulā, un jo īpaši tā pastāvīgos zaudējumus kopš 2004. gada. Tāpēc valsts garantiju pamatojums un ar tām saistītā atlīdzība ir jāvērtē atsevišķi, neizskatot iespējamo atdevi akcionāriem.

(80) Jo īpaši, samazinot risku, ko uzņēmās bankas, kuras laikposmā no 2004. līdz 2011. gadam piešķīra aizdevumus *HDS*, attiecīgās 11 garantijas izraisīja to, ka samazinājās procentu likmes attiecīgajiem aizdevumiem. Šīs procentu likmes bija dažādas, taču visas, izņemot divas, bija mazākas par 5 % minētajā laikposmā. Ņemot vērā *HDS* sliktos darbības rādītājus, pat atsevišķos gadījumos piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks bez valsts garantijām nebūtu piešķīris finansējumu *HDS* 2004.–2011. gadā apstākļos, kas attiecās uz 11 aizdevumiem, kurus piešķīra laikposmā no 2004. līdz 2011. gadam.

(81) Šajā saistībā attiecībā uz Grieķijas iestāžu apgalvojumu par to, ka *HDS* varētu piekļūt tirgus finansējumam bez valsts garantijas, ir jānošķir: i) laikposms no 2004. līdz 2006. gadam un ii) laikposms no 2007. līdz 2011. gadam. Pamatojoties uz *HDS* finanšu datiem, kas doti 1. tabulā, Komisija uzskata, ka laikposmā no 2004. līdz 2006. gadam *HDS* varēja piekļūt tirgus finansējumam, lai gan ar nosacījumiem, kas nebūtu tik izdevīgi kā valsts garantiju gadījumā. Savukārt laikposmā no 2007. līdz 2011. gadam *HDS* būtiski pasliktinājušies finanšu dati, kas doti 1. tabulā, liecina, ka bez valsts garantijām tas nevarētu piekļūt tirgus finansējumam ne ar kādiem nosacījumiem.

(82) 2004.–2006. gadā, lai gan *HDS* bija būtiski iepriekšējo gadu zaudējumi un negatīva peļņa pirms nodokļiem (*EBT*), tam aizvien bija salīdzinoši stabils gada apgrozījums aptuveni EUR 91–97 miljonu apmērā. Turklāt *HDS* pašu kapitāls vēl bija pozitīvs, un tas kļuva negatīvs pirmo reizi tikai 2006. gadā. Tāpēc, lai gan 2004.–2006. gadā bija pazīmes, kas liecināja par *HDS* finanšu grūtībām, šīs grūtības nebija tik lielas, lai

([16]) Tiesas 1999. gada 29. jūnija spriedums *DMT*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, 22. punkts.

uzņēmumam pilnībā liegtu piekļuvi finansējumam minētajā laikposmā. Attiecībā uz šāda finansējuma līmeni 58. un 59. apsvērumā norādītā *CDS* likmes starpība un obligāciju ienesīgums apstiprina, ka dažiem uzņēmumiem ar augstu finansiālo risku bija piekļuve finanšu tirgiem 2004.–2006. gadā, un liecina par to, cik stingri bija nosacījumi, lai šie uzņēmumi varētu piekļūt finansējumam. Šie tirgus dati liecina, ka arī bez valsts garantijām *HDS* varētu piekļūt finansējumam tirgū, taču ar garantijas prēmiju, kas būtu būtiski lielāka nekā 1 %.

(83) Līdzīgi, starp 2. tabulā minētajiem aizdevumiem uzņēmumam *HDS* ir būtiskas atšķirības galvotāja saistību nepildīšanas riska ziņā – no pamatsummas EUR 10 miljonu apmērā (4. aizdevums, ko piešķīra valsts banka 2004. gadā) līdz pamatsummai EUR 164 miljonu apmērā (3. aizdevums, ko piešķīra *Alpha Bank* 2006. gadā). Tomēr šo atšķirību dēļ netika noteikta lielāka garantijas maksa. Var secināt, ka fiksētā maksa 1 % apmērā, ko *HDS* maksāja valstij kā atlīdzību par garantijām, neatbilst tirgus likmei, jo tā neatspoguļo garantēto aizdevumu palielināto risku saistību nepildīšanas gadījumā.

(84) Tāpēc 2004.–2006. gadā piešķirtās garantijas radīja ekonomisku priekšrocību *HDS*, ko uzņēmums nebūtu ieguvis tirgus apstākļos. Priekšrocības apmērs atbilst starpībai starp izmaksām, kas saistītas ar finansējumu, kuru *HDS* būtu ieguvis tirgū bez valsts garantijām, un cenu (pamatlikme plus prēmija), ko tas faktiski samaksāja par valsts garantijām un attiecīgajiem aizdevumiem ([17]).

(85) Tomēr izmeklēšanā netika noskaidrotas konkrētas tajā laikā kotētas procentu likmes aizdevumiem *HDS* bez valsts garantijas vai tirgus kvotas šai garantijai. Pieejamie tirgus dati (58. un 59. apsvērums) ataino finanšu instrumentus, kas atšķiras no dažādajiem aizdevumiem un garantijām, par kuriem *HDS* noslēdza līgumus, proti, termiņa un summas ziņā, un tie ir iegūti no uzņēmumiem, kuru finanšu dati nebija līdzīgi tiem, kas norādīti attiecībā uz *HDS* 1. tabulā (2004.–2006. gadā), un saistību nepildīšanas vēstures, kas līdzīga 3. tabulā atspoguļotajai *HDS* vēsturei (2004.–2006. gads). Turklāt pretstatā citiem uzņēmumiem *HDS* ražošanu militārajām vajadzībām un tā galvenā klienta, proti, Grieķijas bruņoto spēku, darbības Grieķijas bankas varēja uzskatīt par papildu komerciālu iemeslu piešķirt finansējumu *HDS*. Tas nozīmē, ka šajā gadījumā tirgus dati paši par sevi nav pārliecinoša norāde un precīzs standarts attiecībā uz izmaksām, kādas varēja būt *HDS*, saņemot tādus pašus aizdevumus laikposmā no 2004. līdz 2006. gadam tirgus apstākļos.

(86) Tāpēc, lai noteiktu šīs hipotētiskās tirgus finansējuma izmaksas saistībā ar 6 aizdevumiem 2004.–2006. gadā (t. i., 2. tabulā norādīto 2., 3., 4., 7., 8. un 9. aizdevumu), Komisija ir ņēmusi vērā norādes, kas minētas Paziņojumā par atsauces un diskonta likmi (turpmāk tekstā "2008. gada paziņojums") ([18]).

(87) Ņemot vērā *HDS* finanšu stāvokli 2004.–2006. gadā saskaņā ar 1. tabulā norādītajiem *HDS* finanšu datiem un to, ka Grieķijas iestādes nevarēja iesniegt Komisijai plānu, kurā būtu ticami atspoguļota uzņēmuma pozitīva attīstība nākotnē, jāuzskata, ka *HDS* kredītspēja (reitings) ir zemākā no pieciem iespējamajiem reitingiem, kas norādīti 2008. gada paziņojumā, proti, "*slikta / finansiālas grūtības (CCC un zemāk)*". Turklāt minētajiem aizdevumiem nebija nodrošinājuma un tāpēc tie ir jākvalificē kā "*ar zemu nodrošinājumu*" saskaņā ar 2008. gada paziņojumā norādīto trīs pakāpju skalu. Tāpēc tirgus procentu likme katram aizdevumam ir jāaprēķina kā viena gada *IBOR* apmērs laikā, kad tika piešķirts aizdevums, plus 1 000 bāzes punktu, kā noteikts 2008. gada paziņojumā.

(88) Iepriekš minētā aprēķina uzticamību šajā gadījumā apstiprina arī tas, ka šis rezultāts ir 58. un 59. apsvērumā noteiktās *CDS* likmes starpības un obligāciju ienesīguma diapazonā.

(89) Tāpēc priekšrocība, kas saistīta ar garantijām, kuras piešķīra valsts *HDS* saņemtajiem aizdevumiem 2004.–2006. gadā (kā noteikts 87. apsvērumā), ir jāaprēķina atsevišķi katram aizdevumam atbilstoši tālāk minētajai metodikai. Atšķirība starp: i) aizdevuma pamatsummas tirgus procentu likmi, pamatojoties uz

([17]) Šajā saistībā skatīt arī Komisijas paziņojumu par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā (OV C 155, 20.6.2008., 10. lpp.), jo īpaši 4.2. iedaļu.

([18]) Komisijas paziņojums par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (OV C 14, 19.1.2008., 6. lpp.).

2008. gada paziņojumu, kas aprēķināta tā, kā paskaidrots 87. apsvērumā, un ii) faktiskajām finansējuma izmaksām, kuras bija jāsedz *HDS*, ņemot vērā banku noteikto procentu likmi aizdevuma pamatsummai un valsts noteikto garantijas prēmiju 1 % apmērā (sk. 2. tabulu), kas aprēķināta un piemērota laikposmā, kurā *HDS* bija pieejamas dažādas summas.

(90) Savukārt laikposmā no 2007. līdz 2011. gadam *HDS* finanšu stāvoklis bija būtiski atšķirīgs. Saskaņā ar 1. tabulu 2007. gadā *HDS* zaudēja trešdaļu no sava apgrozījuma salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, uzņēmuma zaudējumi (negatīva peļņa pirms nodokļiem (*EBT*)) bija divreiz lielāki par apgrozījumu, negatīvais pašu kapitāls četras reizes pārsniedza apgrozījumu, bet iepriekšējo gadu zaudējumi bija gandrīz deviņas reizes lielāki nekā apgrozījums. *HDS* negatīvais pašu kapitāls 2007. gadā bija gandrīz četras reizes lielāks nekā 2006. gadā, tādējādi ne vien nostiprinot šo negatīvo attīstību, bet lielā mērā palielinot tās intensitāti. Pēc 2007. gada finanšu dati tikai turpināja būtiski pasliktināties. *HDS* apgrozījums pakāpeniski saruka līdz EUR 39 miljoniem 2011. gadā no EUR 95 miljoniem 2006. gadā, savukārt iepriekšējo gadu zaudējumi uzkrājās līdz EUR 1 131 miljonam 2011. gadā salīdzinājumā ar EUR 443 miljoniem 2006. gadā. *HDS* 2011. gadā bija negatīvs pašu kapitāls, kas gandrīz 14 reizes pārsniedza apgrozījumu, bet iepriekšējo gadu zaudējumi bija gandrīz 29 reizes lielāki nekā apgrozījums. Turklāt 3. tabulā ir parādīts, ka *HDS* parāds 2007. gadā sasniedza divciparu summas EUR miljonos, pakāpeniski palielinoties no EUR 15 miljoniem 2007. gadā līdz EUR 90 miljoniem 2011. gadā.

(91) Ņemot vērā šo pierādījumu, Komisija uzskata, ka 2007. gadā *HDS* nenodrošināto aizdevumu saistību nepildīšanas risks bija tik augsts, ka bez valsts garantijām *HDS* nevarētu saņemt šādu aizdevumu tirgū ar jebkādu likmi. Patiesi, neviens tirgus aizdevējs, kuram būtu iesniegti *HDS* finanšu dati par 2007.–2011. gadu un tā saistību nepildīšanas vēsture, nepiekristu piešķirt finansējumu *HDS* bez stabilas garantijas vai nodrošinājuma, jo ikviens tirgus aizdevējs pieņemtu, ka šis finansējums galu galā tiktu zaudēts. Savukārt neviens tirgus galvotājs nedotu aizdevējiem garantiju aizdevumiem *HDS* 2007. gadā bez avansa vienreizējas prēmijas 100 % apmērā no aizdevuma pamatsummām, kas pilnīgi nodrošinātu zaudējumus, kuri noteikti rastos galvotājam, ja agrāk vai vēlāk *HDS* nespētu izpildīt savas aizdevumu saistības. Tāpēc atbalsta elements valsts garantijās, kas tika piešķirtas *HDS* 2007.–2011. gadā, ir vienāds ar vienreizēju garantijas prēmiju, kas vienāda ar garantēto aizdevumu pamatsummas pilnu apmēru, un vienreizējo avansa maksājumu garantijas piešķiršanas laikā, mīnus garantijas prēmija, ko *HDS* faktiski samaksāja par katru aizdevumu ([19]).

(92) Komisija ņem vērā Grieķijas iestāžu precizējumu par summu, kas bija faktiski pieejama *HDS* saistībā ar EUR 30 miljonu lielo aizdevumu, ko piešķīra Grieķijas nacionālā banka, *Alpha Bank* un *EFG* 2011. gadā (10. garantija 2. tabulā), kas bija EUR 7 095 858, nevis EUR 30 000 000, kā bija sākotnēji minēts 2013. gada 6. marta lēmumā.

(93) Komisija arī ņem vērā Grieķijas iestāžu precizējumu saistībā ar valsts garantiju *Tbank* aizdevumam 2011. gadā EUR 10 miljonu apmērā (11. garantija 2. tabulā), saskaņā ar kuru obligāciju aizņēmums netika izsniegts.

(94) Komisija arī konstatē, ka, lai gan no 2. tabulā minētā 10. aizdevuma *HDS* faktiski tika piešķirti tikai EUR 7 095 858, bet no 11. aizdevuma – EUR 0, valsts garantijas tika piešķirtas pilnā apmērā – par EUR 40 miljoniem. Tomēr, nosakot atgūstamā atbalsta apmēru, nozīme ir vienīgi faktiski izmaksātajām aizdevumu summām, kā paskaidrots šā lēmuma 135. apsvērumā. Piešķiršanas datumi ir norādīti 2. tabulā.

(95) Komisija arī norāda, ka dažas no garantijām 1. pasākuma kontekstā tika izpildītas, tāpēc valsts kļuva par *HDS* kreditoru (3. pasākums). Tomēr apmēram, kādā netika pildītas saistības pēc attiecīgās garantijas piešķiršanas, nav nozīmes, kvalificējot pasākumu kā valsts atbalstu un nosakot ekonomiskās priekšrocības kopējo apmēru. Tas tā ir tāpēc, ka garantijas izpildīšana ir dabiskas sekas, ja galvotājs piešķir šādu garantiju. Citiem vārdiem sakot, ekonomiskā priekšrocība, ko rada valsts garantija, kuras cena ir noteikta zemāka par tirgus nosacījumiem, ir starpība starp valsts iekasēto garantijas prēmiju un prēmiju, ko iekasētu tirgus galvotājs, ja tāds būtu. Tāpēc garantijas prēmija var būt priekšrocība neatkarīgi no tā, vai garantija tiek izpildīta, vai ne, un pat ja aizņēmējs pilnībā atmaksā attiecīgo aizdevumu un garantija netiek izpildīta. Tomēr, ja saistību nepildīšana jau ir notikusi pirms jaunu garantiju piešķiršanas, tirgus galvotājam būtu jāņem vērā *HDS* iepriekšējie saistību nepildīšanas gadījumi un tam būtu jāatspoguļojas garantijas maksās, kuras jāmaksā *HDS* par jaunajiem aizdevumiem, vismaz kā palielinātam riskam, vai arī vispār nebūtu jāpiešķir nekāda garantija vai aizdevums ([20]).

([19]) Sk. Tiesas spriedumu Vācija/Komisija, C-334/99, EU:C:2003:55, 138. punkts; spriedumu Vācija/Komisija, C-288/96, EU:C:2000:537, 30. un 31. punkts.

([20]) Sk. šā lēmuma 90. apsvērumu.

(96) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka Grieķijas iestāžu izvirzītajam argumentam, ka *HDS* nevarēja sniegt nodrošinājumu attiecīgajiem aizdevumiem drošības apsvērumu dēļ, nav nozīmes, kvalificējot 1. pasākuma garantijas kā valsts atbalstu. Tā kā valsts atbalsts ir objektīvs jēdziens, svarīgi ir nevis tas, ka *HDS* nevarēja sniegt nodrošinājumu, bet gan tas, ka *HDS* nevarēja saņemt 2. tabulā norādītos aizdevumus ar tādiem pašiem nosacījumiem bez garantijām. Savukārt aizdevumi bez nodrošinājuma ir riskantāki aizdevējam nekā aizdevumi ar nodrošinājumu un tāpēc tiek noteikta augstāka procentu likme, lai atlīdzinātu uzņemto risku. Šis objektīvais fakts ir ietverts procentu likmē, kas aprēķināta saskaņā ar 2008. gada paziņojumu un ir apgriezti proporcionāla piešķirtā nodrošinājuma kvalitātei.

(97) Attiecīgi Komisija secina, ka 1. pasākums radīja priekšrocību *HDS* apmērā, kas ir aprēķināts, izmantojot norādīto metodiku, attiecībā uz garantijām, kas tika piešķirtas 2004.–2006. gadā saņemtajiem aizdevumiem, kā norādīts 89. apsvērumā iepriekš, un attiecībā uz garantijām, kas tika piešķirtas 2007.–2011. gadā saņemtajiem aizdevumiem, kā norādīts 91. apsvērumā iepriekš.

(98) Attiecībā uz Grieķijas iestāžu argumentiem, kas apkopoti šā lēmuma 33. un 34. apsvērumā, Komisija uzskata, ka uzņēmuma finanšu grūtības ir jāvērtē objektīvi, pamatojoties uz attiecīgā uzņēmuma finanšu un ekonomiskajiem rādītājiem. Tāpēc finanšu grūtību iemesli paši par sevi nedrīkst mazināt minēto finanšu grūtību nopietnību, kā parādīts ar attiecīgajiem finanšu un ekonomiskajiem rādītājiem ([21]).

5.2.1.4. Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm

(99) Attiecīgie pasākumi ļāva *HDS* finansēt ražošanu gan militārajām, gan civilajām vajadzībām zem normālām tirgus likmēm. Tāpēc attiecīgie pasākumi radīja konkurences izkropļojumus, jo citiem uzņēmumiem, kas darbojās tajos pašos tirgus, bija jāfinansē sava darbība tirgus apstākļos un jādarbojas bez līdzīga valsts atbalsta.

(100) Arī neatkarīgi no tā, ka *HDS* ražošana militārajām vajadzībām bija ļoti nozīmīga svarīgu Grieķijas valsts drošības interešu garantēšanā, *HDS* aktīvi darbojās nozarē, kurā dalībvalstis tirgo civiliem mērķiem paredzētus produktus.

(101) Attiecīgi 1. pasākums varēja ietekmēt konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm.

5.2.1.5. Secinājums par valsts atbalsta esību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē 1. pasākuma kontekstā

(102) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka 1. pasākumā noteiktās garantijas, kuras Grieķija piešķīra *HDS* un kuras ir izklāstītas 15. un 16. apsvērumā, ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ciktāl no tām guva labumu *HDS* civilās darbības.

5.2.2. *3. pasākums. Kapitāla palielināšana 2011. gadā*

5.2.2.1. Valsts līdzekļi un attiecināmība

(103) Komisija norāda, ka attiecīgo kapitāla palielināšanu veica Grieķijas valsts. Tātad 3. pasākums kā tāds ir attiecināms uz valsti un ir finansēts no valsts līdzekļiem.

(104) Attiecībā uz iesaistīto valsts līdzekļu apmēru Komisija nepiekrīt Grieķijas iestādēm, ka daļa no kapitāla palielināšanas nav uzskatāma par 3. pasākumu, jo tā bija ar valsts garantiju izpildi saistīto parādu kapitalizācija (1. pasākums). Tas tā ir tāpēc, ka ar garantijas izpildi saistīta parāda kapitalizācija nav automātiska pārvēršana, bet gan aktīvs valsts lēmums nepieprasīt šo parādu.

([21]) Sk. spriedumu *Saremar*/Komisija, T-220/14, EU:T:2017:267, 175. punkts.

(105) Šāda pārvēršana netieši norāda uz iespējamu vērtības zudumu, ņemot vērā to, ka valsts mainīja savu pozīciju no kreditora uz akcionāru, tādējādi atsakoties no valsts līdzekļiem tādu parādu veidā, kurus tā nolēma nepiedzīt. Turklāt uzņēmuma iespējamas likvidācijas gadījumā akcionāram būtu mazāk iespēju iegūt kapitālu nekā kreditoram, tāpēc parāda valstij pārvēršanas kapitālā rezultāts ir atteikšanās no iespējamiem valsts līdzekļiem.

5.2.2.2. Selektivitāte

(106) Tā kā pasākums tika veikts attiecībā uz vienu uzņēmumu, proti, *HDS*, Komisija secina, ka tas bija selektīvs.

5.2.2.3. Ekonomiskas priekšrocības esība

(107) Kā norādīts iepriekš, priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē ir ekonomisks labums, ko uzņēmums nevarētu gūt normālos tirgus apstākļos. Šajā saistībā Komisija nav saņēmusi nevienu pārliecinošu pierādījumu no Grieķijas iestādēm, kas pamatotu Grieķijas argumentu par to, ka attiecīgā kapitāla palielināšana notika normālos tirgus apstākļos un tāpēc nerada ekonomisku priekšrocību, jo valsts rīkojās kā saprātīgs tirgus investors.

(108) Komisija secina, ka vairākkārtīga kapitāla palielināšana, kurai piekrita Grieķijas valsts kā akcionārs 2011. gadā laikposmā no maija līdz decembrim, nebija pamatota ar paredzēto ieguldījumu atdeves analīzi, ko racionāls investors būtu pārbaudījis un ņēmis vērā pirms lēmuma par ieguldījumiem pieņemšanas. Kā paskaidroja Grieķija, kapitāla palielināšana tika veikta tāpēc, lai nodrošinātu *HDS* dzīvotspēju, ņemot vērā uzņēmuma izšķirošo lomu valsts aizsardzībā un drošībā. Jebkurā gadījumā kapitāla palielinājuma apmērs bija nepietiekams, lai segtu negatīvo *HDS* pašu kapitālu, un tāpēc to nevar uzskatīt par pasākumu, kas nosargā uzņēmuma vērtību un atbalsta tā pārstrukturēšanu.

(109) Šajā saistībā, pamatojoties uz Grieķijas sniegto informāciju, var secināt, ka nav pierādījumu tam, ka valsts būtu veikusi *ex ante* ekonomisko analīzi par to, vai ar garantiju izpildi saistīto prasījumu pārvēršana kapitālā bija ekonomiski izdevīgāka nekā šo prasījumu saglabāšana vai izpilde. Tirgus kreditors parasti pirms lēmuma pieņemšanas pārbaudītu, kura rīcība būtu ekonomiski izdevīgāka.

(110) Lai novērtētu, vai valsts piešķīra priekšrocību *HDS*, veicot attiecīgo kapitāla palielināšanu, ir jānosaka, vai valsts rīkojās tā, kā līdzīgā situācijā būtu rīkojies tirgus ekonomikas dalībnieks. Šāds tirgus ekonomikas dalībnieks neņemtu vērā valsts politikas apsvērumus. Šajā saistībā Grieķijas norādītais arguments par tāda uzņēmuma saglabāšanu, kurš ir svarīgs galvenajām valsts drošības interesēm, var netikt ņemts vērā kā apsvērums, ko ņemtu vērā tirgus ekonomikas dalībnieks, un pēc būtības tas nav svarīgs attiecīgās kapitāla palielināšanas novērtēšanai.

(111) Pat tad, ja pašlaik nav pierādījumu tam, ka Grieķijas iestādes veica 108. apsvērumā minēto analīzi, no pieejamajiem rādītājiem ir skaidrs, ka pārvēršana nebija izdevīgāka par *status quo*, saglabājot parāda prasījumus. Patiesi, faktiski saskaņā ar *HDS* bilanci tā nesamaksātās ilgtermiņa un īstermiņa saistības 2011. gadā bija EUR 1 008 miljoni. Ņemot vērā negatīvo pašu kapitālu EUR 537 miljonu apmērā tajā pašā gadā un nespēju pārdot uzņēmuma militāros aktīvus, uzņēmuma likvidācijas gadījumā vai gadījumā, ja tā darbība turpinātos bez izredzēm gūt peļņu, valsts, visticamāk, nebūtu atguvusi nevienu daļu no pašu kapitāla palielinājuma, kura kopējais apmērs bija EUR 154,19 miljoni. Tāpēc tirgus kreditors saglabātu parāda prasījumus, kuru gadījumā bija maza, bet tomēr lielāka iespējamība, ka tam būs pozitīva atdeve salīdzinājumā ar pārvēršanu pašu kapitālā. Nosakot kreditoru prioritātes, parādu prasījumi (pat nenodrošināti) tiek vērtēti augstāk par akcionāru prasījumiem.

(112) Tie paši apsvērumi ir attiecināmi *mutatis mutandis* uz jauna kapitāla iepludināšanu kopā EUR 4 miljonu apmērā. Neviens tirgus investors neatteiktos no parakstītajām summām bez *ex ante* iespējamās atdeves. To var secināt no tā, ka Grieķijas iestādes nav iesniegušas *ex ante* turpmākā ienesīguma ekonomisko analīzi un arī nav pārbaudījušas *HDS* iepriekšējos un pašreizējos finanšu rādītājus saistībā ar faktisko vai iespējamo atdevi ieguldītājam, kā parādīts 1. tabulā. Patiesi, no *HDS* finanšu rādītājiem kopš 2004. gada ir redzams, ka uzņēmums nenodrošināja

atdevi no ieguldītā kapitāla dividenžu veidā. Savukārt līdz 2011. gadam akcionāru pašu kapitāls samazinājās no nedaudz pozitīva (EUR 41 miljons) līdz ļoti negatīvam (mīnus EUR 537 miljoni), tādējādi izmantojot visu akcionāru ieguldīto kapitālu un bez uzticama uzņēmējdarbības pārstrukturēšanas plāna atceļot jebkādas hipotētiskas izredzes palielināt grupas vērtību nākotnē.

(113) Attiecīgi Komisija uzskata, ka saprātīgs tirgus investors nepiedalītos *HDS* akciju kapitāla palielināšanā ar šādiem nosacījumiem, jo īpaši bez uzticama uzņēmējdarbības pārstrukturēšanas plāna, kurā *ex ante* būtu parādītas *HDS* izredzes atjaunot dzīvotspēju un attiecīgu atdevi no ieguldījumiem valstij kā akcionāram un pārskatāma šādas atdeves perspektīva, pamatojoties uz Grieķijas iesniegtajiem rādītājiem. Pēc būtības Komisija secina, ka valsts dalība kapitāla palielināšanā 2011. gadā sniedza labuma guvējam priekšrocību pilnā kapitāla palielinājuma apmērā. Atbalsta maksājumi un piešķiršanas datumi ir norādīti 4. tabulā.

5.2.2.4. Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm

(114) Komisija uzskata, ka 99. un 100. apsvērumā izklāstīto iemeslu dēļ 3. pasākums varēja ietekmēt konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm.

5.2.2.5. Secinājums par valsts atbalsta esību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē 3. pasākuma kontekstā

(115) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka kapitāla palielināšana, kas definēta kā 3. pasākums, ko Grieķija īstenoja par labu *HDS* un kas ir izklāstīta 42.–47. apsvērumā, ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ciktāl no tā guva labumu *HDS* civilās darbības.

5.2.3. *Secinājums par atbalsta esību*

(116) Ņemot vērā iepriekš minēto un ciktāl no 1. un 3. pasākuma labumu guva *HDS* ražošana civilajām vajadzībām, Komisija uzskata, ka šie pasākumi ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

5.3. **Nelikumīgs atbalsts**

(117) Gan 1., gan 3. pasākums ir valsts atbalsts, un tie tika veikti, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktā noteiktos paziņošanas un nogaidīšanas pienākumus. Attiecīgi šie pasākumi ir nelikumīgs valsts atbalsts.

5.4. **Atbalsta saderība**

(118) LESD 107. panta 1. punktā noteiktais valsts atbalsta aizliegums nav ne absolūts, ne beznosacījumu. Konkrēti, LESD 107. panta 2. un 3. punkts ir tiesiskais pamats, kas ļauj uzskatīt dažus atbalsta pasākumus par saderīgiem ar iekšējo tirgu.

(119) Saskaņā ar Tiesas judikatūru dalībvalsts var norādīt iespējamo saderības pamatojumu un pierādīt, ka šādas saderības nosacījumi ir izpildīti ([22]).

(120) Grieķijas iestādes nenorādīja nekādu iespējamu saderības pamatojumu. Tās uzstāja, ka 1. un 3. pasākums bija paredzēti vienīgi tam, lai atbalstītu ražošanu militārajām vajadzībām, kas vajadzīga svarīgu Grieķijas drošības interešu garantēšanai, un attiecībā uz 3. pasākumu, ka tas nekādā gadījumā nebija valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo neradīja priekšrocību *HDS*, bet tika veikts atbilstoši tam, kā rīkotos tirgus ekonomikas investors.

([22]) Tiesas 1993. gada 28. aprīļa spriedums Itālija/Komisija, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, 20. punkts.

(121) Tomēr, ņemot vērā to, ka pasākumi ir valsts atbalsts, Komisija tomēr uzskata, ka ir jāvērtē šo pasākumu atbilstība saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, kurā noteikts, ka: "atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm", var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

(122) Saskaņā ar šo pantu, lai atbalstu varētu uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, tam ir jāatbilst skaidri noteiktam kopēju interešu mērķim, jābūt nepieciešamam un samērīgam ar šo mērķi, jābūt ar stimulējošu ietekmi, tas nedrīkst ietekmēt konkurenci un tirdzniecību ES tādā apmērā, kas būtu pretrunā kopējām interesēm, un tam jāatbilst pārredzamības principiem.

(123) Tomēr Komisija secina, ka tā nevar noteikt nevienu kopēju interešu mērķi, kuram varētu izmantot atbalstu, un, kā norādīts iepriekš, arī Grieķijas iestādes to neapstrīd. Pat tad, ja *HDS* tiktu uzskatīts par grūtībās nonākušu uzņēmumu, kas nozīmētu to, ka atbalsta saderība būtu jāvērtē saskaņā ar 2004. gada Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnēm, Komisija uzskata, ka ir skaidri redzams, ka gan 1. pasākums (valsts garantijas), gan 3. pasākums (kapitāla palielināšana) neatbilst šajās pamatnostādnēs paredzētajiem atbilstības nosacījumiem.

(124) Pēc sešiem mēnešiem atbalsts netika pārtraukts un Grieķijas iestādes nepaziņoja un pat neizstrādāja pārstrukturēšanas plānu, kas atjaunotu uzņēmuma dzīvotspēju, vienlaikus netika veikti kompensējoši pasākumi, lai mazinātu atbalsta radītos konkurences izkropļojumus. Nav pierādījumu tam, ka atbalsts bija ierobežots līdz minimālajam nepieciešamajam apmēram, galvenokārt izmantojot atbalsta saņēmēja paša ieguldījumu. Visbeidzot, iestādes neiesniedza arī likvidācijas plānu.

(125) Komisija nav konstatējusi arī nevienu citu iespējamo pamatojumu 1. un 3. pasākuma saderībai.

(126) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka valsts atbalsts, ko piešķīra *HDS* 1. un 3. pasākumā, ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu.

5.5. **Atgūstamā atbalsta apmērs**

(127) Saskaņā ar Līgumu un iedibināto judikatūru, ja Komisija ir konstatējusi, ka atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, tai ir tiesības lemt par to, ka attiecīgajai dalībvalstij šāds atbalsts ir jāizbeidz vai jāmaina ([23]). Arī Tiesa ir pastāvīgi lēmusi, ka dalībvalstij pienākumu atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, nosaka, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli ([24]).

(128) Šajā kontekstā Tiesa ir noteikusi, ka mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis nesaderīga atbalsta veidā piešķirtās summas, tādējādi zaudējot priekšrocību, kas tam ir bijusi pār tā konkurentiem tirgū, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms atbalsta maksājuma ([25]).

(129) Saskaņā ar šo judikatūru Padomes Regulas (ES) 2015/1589 ([26]) 16. panta 1. punktā ir noteikts, ka tad, "kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja [..]".

(130) Tā kā 1. un 3. pasākums tika veikti, pārkāpjot LESD 108. pantu, un ir uzskatāmi par atbalstu, kas ir nelikumīgs un nesaderīgs ar iekšējo tirgu, šo pasākumu radītās pārmērīgās priekšrocības apmērs ir jāatgūst, lai atjaunotu stāvokli, kāds bija pirms atbalsta piešķiršanas. Atgūšana ir jāveic par laikposmu, kad tika radīta priekšrocība

([23]) Sk. Tiesas 1973. gada 12. jūlija spriedumu Komisija/Vācija, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. punkts.
([24]) Sk. Tiesas 1994. gada 14. septembra spriedumu Spānija/Komisija, apvienotās lietas C-278/92, C-279/92 un C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, 75. punkts.
([25]) Sk. Tiesas 1999. gada 17. jūnija spriedumu Beļģija/Komisija, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64. un 65. punkts.
([26]) Padomes 2015. gada 13. jūlija Regula (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 248, 24.9.2015., 9. lpp.).

labuma guvējam, t. i., no dienas, kad atbalsts tam bija pieejams, līdz tā faktiskajai atgūšanai. Tāpēc atgūstamajās summās ir jāiekļauj procenti, kas jāmaksā, kamēr notiek atgūšana. Saskaņā ar attiecīgo judikatūru atgūšanas procenti uzkrājas no dienas, kad atbalsts bija faktiski pieejams labuma guvējam ([27]).

(131) Tomēr Komisija ir secinājusi, ka *HDS* ražošanas daļu, kas attiecas uz militārajiem materiāliem, var uzskatīt par tādu, kas atbilst LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanas jomai. Tātad 1. un 3. pasākums nav jāvērtē saskaņā ar Līguma noteikumiem par valsts atbalstu, ciktāl no šiem pasākumiem labumu guva šī ražošanas daļa. Tāpēc ir jāsadala publiskais finansējums starp divām ražošanas daļām, proti, militāro un civilo, lai varētu noteikt nesaderīgā atbalsta apmēru, kas jāatgūst no civilās daļas.

(132) Lai noteiktu, cik lielā mērā no valsts atbalsta 1. un 3. pasākumā labumu guva ražošana civilajām vajadzībām, ja nav atsevišķu kontu, Komisija, ņemot vērā attiecīgo praksi ([28]), paļausies uz pilnvarotā iesniegtajiem datiem un skatīs dalījumu starp *HDS* militāro un civilo produktu pārdošanas apjomiem, un attiecīgi sadalīs 1. un 3. pasākuma radīto priekšrocību.

(133) Komisija uzskata, ka ir piemēroti izmantot datus par Grieķijas iestāžu iesniegto militāro un civilo produktu pārdošanas apjoma īpatsvaru 2004.–2011. gadā (sk. 24. apsvērumu), ņemot vērā to, ka tie aptver laikposmu, kurā tika veikti pasākumi. Šajā laikposmā ražošana militārajām vajadzībām veidoja 94,34 % no pārdošanas apjoma, savukārt ražošana civilajām vajadzībām – 5,66 %.

(134) Attiecībā uz 1. pasākumu tas nozīmē, ka valsts atbalsts, ko piešķīra civilajām darbībām un kas ir jāatgūst kā nesaderīgs atbalsts, atbilst 5,66 % no summas, kas aprēķināta, pamatojoties uz ekonomiskās priekšrocības noteikšanas metodiku, kura izklāstīta 89. apsvērumā attiecībā uz garantijām, kas tika piešķirtas aizdevumiem 2004.–2006. gadā, un 91. apsvērumā attiecībā uz garantijām, kas tika piešķirtas aizdevumiem 2007.–2011. gadā. Priekšrocība materializējās kā zemāki garantijas maksu maksājumi. Tāpēc Komisija uzskata, ka atbalsts bija pieejams labuma guvējam laikā, kad garantijas maksas bija jāmaksā sākotnējam *HDS* (t. i., pirms *HDS civil* un *HDS military* nodalīšanas).

(135) Attiecībā uz tām garantēto aizdevumu daļām 2011. gadā, kas netika izmantotas ([29]), Komisijas apsvērumi par aizdevuma pamatsummu, kas jāizmanto 91. apsvērumā ([30]) izklāstītajā metodikā, ir norādīti tālāk. Tā kā Grieķijas valsts apņēmās piešķirt garantijas pilnā apmērā – par EUR 40 miljoniem, uzskatāms, ka garantija tika piešķirta EUR 40 miljonu apmērā. Patiesi, laikā, kad Grieķijas valsts uzņēmās šīs saistības, *HDS* bija juridiskas tiesības saņemt atbalstu, pamatojoties uz aizņemamo summu EUR 40 miljonu apmērā. Tomēr, tā kā ne visi EUR 40 miljoni tika izmantoti kā aizdevumi *HDS*, atbalsts ir jāuzskata par piešķirtu tikai faktiski aizņemtajā apmērā atbilstīgi garantētajiem aizdevumiem, proti, EUR 7 095 858 saistībā ar 10. aizdevumu un nulle saistībā ar 11. aizdevumu. Tāpēc, lai gan ir jāatceļ visa turpmāk piešķiramā (kaut arī neizmaksātā) atbalsta summa ([31]), pamatojoties uz 91. apsvērumā izklāstīto metodiku, tikai līdz šim faktiski izmaksātā šo garantēto aizdevumu summa ir jāizmanto kā atgūstamā aizdevuma pamatsumma, aprēķinot atgūstamo summu ([32]).

(136) Minētā 3. pasākuma gadījumā attiecīgais atgūstamais valsts atbalsts ir EUR 8 953 593,86 ([33]).

(137) Attiecībā uz atgūšanas procentiem Komisija uzskata, ka tie ir jāaprēķina, pamatojoties uz datumiem, kad atbalsts bija faktiski pieejams vai materializēts katram pasākumam (garantija vai kapitāla palielināšana).

(138) Turklāt Komisija līdzīgā gadījumā ([34]) ir uzskatījusi, ka nesaderīga atbalsta atgūšana ir jāveic tikai no atbalstītā uzņēmuma civilajām darbībām, lai nodrošinātu, ka atgūšana netiek veikta no līdzekļiem, no kuriem labumu varētu gūt militārās darbības ([35]).

([27]) Tiesas 2002. gada 30. janvāra spriedums *Keller and Keller Meccanica*/Komisija, T-35/99, ECLI:EU:T:2002:19, 106.–109. punkts.
([28]) Sk. Komisijas 2009. gada 24. marta Lēmumu par valsts atbalstu C 47/2005 (ex NN 86/2005), ko Grieķija piešķīra *Hellenic Vehicle Industry S.A.* (*ELVO*) (OV L 118, 12.5.2010., 81. lpp.), 55.–60. apsvērums.
([29]) Pieņemtas, lai atspoguļotu to darbību daļu, kas nav militāra, kā paskaidrots (134) apsvērumā.
([30]) T. i., starpība starp visu summu, attiecībā uz kuru tika piešķirta garantija, proti, EUR 40 miljoniem, un faktiski aizņemto summu, proti, EUR 7 095 858. Sk. 92.–94. apsvērumu.
([31]) T. i., tiesības uz divām valsts garantijām par kopējo summu EUR 40 miljoni.
([32]) T. i., summa EUR 7 095 858.
([33]) EUR 158 190 704,21 × 0,0566.
([34]) Sk. *ELVO*, 29. zemsvītras piezīme.
([35]) Sk. Komisijas lēmumu par *ELVO*, turpat.

(139) Šajā gadījumā Komisija ņem vērā, ka *HDS* tika sašķelts divos uzņēmumos, proti, *HDS military* un *HDS civil*. Pamatojoties uz aktīvu un ražošanas jaudas sadalījumu (sk. 54. un 55. apsvērumu), *HDS civil* ir *HDS* ražošanas civilajām vajadzībām saistību pārņēmējs. To jo īpaši pamato fakts, ka ar sākotnējā *HDS* ražošanu civilajām vajadzībām saistītie aktīvi tika visi kopā nodoti *HDS civil*, tostarp visa zeme un ražošanas telpas, iekārtas, aprīkojums, transportlīdzekļi, gatavie produkti un pusfabrikāti, izejmateriāli un sākotnējā *HDS* prasījumi no civilo produktu pircējiem. Turklāt šķiet, ka saistības tika sadalītas atbilstoši aktīvu sadalījumam starp *HDS military* un *HDS civil*. Tādējādi nesaderīgais atbalsts, kas tika piešķirts 1. un 3. pasākumā, ir jāatgūst no *HDS civil* ieņēmumiem un aktīviem, bet atbalsts, kas turpmāk varētu materializēties 1. pasākuma dēļ, ir jāatceļ.

(140) Visbeidzot, Komisija atgādina, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru tas, ka uzņēmumi varētu būt nonākuši grūtībās vai bankrotējuši, neietekmē pienākumu atgūt nesaderīgu atbalstu ([36]). Šādos apstākļos stāvokli, kāds bija tirgū pirms atbalsta piešķiršanas, būtībā var atjaunot un tādējādi arī konkurences izkropļojumus var novērst, reģistrējot saistību grafikā saistības, kas attiecas uz atbalsta atmaksu ([37]). Ja valsts iestādes nevar atgūt atbalstu pilnā apmērā, saistību reģistrācija atbilst atgūšanas saistībām tikai tad, ja maksātnespējas procesa rezultātā attiecīgais uzņēmums tiek likvidēts, t. i., ja tā darbība tiek pilnīgi izbeigta ([38]).

6. **SECINĀJUMS**

(141) Minētais 2. pasākums ir atbrīvots no vērtēšanas atbilstīgi Līguma noteikumiem par valsts atbalstu, pamatojoties uz šā līguma 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Arī 1. un 3. pasākuma daļas, kas attiecas *HDS* ražošanu militārajām vajadzībām, ir atbrīvotas no vērtēšanas atbilstīgi Līguma noteikumiem par valsts atbalstu, pamatojoties uz šā līguma 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

(142) Minētais 1. un 3. pasākums, ciktāl no tiem labumu guva *HDS* ražošana civilajām vajadzībām, ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Grieķija nelikumīgi piešķīra šo atbalstu, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, un tas ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu. Summas, kas attiecas uz *HDS* ražošanu civilajām vajadzībām, ir jāatgūst,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts dotācija, ko Grieķija 2003. gadā piešķīra *Hellenic Defence Systems S.A.*, lai tas īstenotu ieguldījumu plānu Egejas rūpnieciskā objekta modernizācijai, ir atbrīvota no Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumiem par valsts atbalstu, pamatojoties uz šā līguma 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

Pasākumi, kas piešķirti *Hellenic Defence Systems S.A.*, ciktāl tie attiecas uz ražošanu militārajām vajadzībām, t. i., i) valsts garantijas 2004.–2011. gadā un ii) valsts dalība uzņēmuma kapitāla palielināšanā 2011. gadā, ir atbrīvoti no Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumiem par valsts atbalstu, pamatojoties uz šā līguma 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

2. pants

Valsts atbalstu, kas piešķirts *Hellenic Defence Systems S.A.*, ciktāl šis pasākums attiecas uz ražošanu civilajām vajadzībām, t. i., i) valsts garantijas 2004.–2011. gadā un ii) valsts dalība uzņēmuma kapitāla palielināšanā 2011. gadā, Grieķija piešķīra nelikumīgi, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu, un tas ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu.

([36]) Tiesas 1994. gada 14. septembra spriedums Spānija/Komisija (*Merco*), C-42/93, ECLI:EU:C:1994:326, 33. punkts; Tiesas 2011. gada 17. novembra spriedums Komisija/Itālija, C-496/09, ECLI:EU:C:2011:740, 72. punkts.
([37]) Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedums Vācija/Komisija, (*SMI*), C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, 85. punkts.
([38]) Tiesas 2012. gada 11. decembra spriedums Komisija/Spānija (*Magefesa*), C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, 104. punkts un citētā judikatūra.

3. pants

1. Grieķija atgūst 2. pantā minēto nesaderīgo atbalstu no labuma guvēja tiesību pārņēmēja, proti, *Hellenic Civilian Production Systems Industrial Commercial Ltd*.

2. Atgūstamajām summām pieskaita procentus, ko aprēķina, sākot no dienas, kad tās ir nodotas labuma guvēja rīcībā, līdz to faktiskai atgūšanai.

3. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ([39]) V nodaļu un Komisijas Regulu (EK) Nr. 271/2008 ([40]), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 794/2004.

4. No šā lēmuma pieņemšanas dienas Grieķija anulē visus 2. pantā minētos neveiktos maksājumus.

4. pants

1. Šā lēmuma 2. pantā minēto atbalstu atgūst nekavējoties un efektīvi.

2. Grieķija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četros mēnešos no tā paziņošanas dienas.

5. pants

1. Divos mēnešos pēc šā lēmuma paziņošanas dienas Grieķija iesniedz šādu informāciju:

a) kopsumma (pamatsumma un procenti), kas jāatgūst no labuma guvēja;

b) to pasākumu sīks apraksts, kas veikti un plānoti, lai izpildītu šo lēmumu;

c) dokumenti, kas apliecina, ka labuma guvējam ir pieprasīts atmaksāt atbalstu.

2. Līdz 2. pantā minētā atbalsta atgūšanas beigām Grieķija informē Komisiju par šā lēmuma izpildei noteikto valsts pasākumu īstenošanas gaitu. Pēc vienkārša Komisijas pieprasījuma Grieķija nekavējoties iesniedz informāciju par pasākumiem, kas veikti un plānoti, lai izpildītu šo lēmumu. Tā arī sniedz sīku informāciju par atbalsta summām un procentiem, kas jau ir atgūti no labuma guvēja.

6. pants

Šis lēmums ir adresēts Grieķijas Republikai.

Briselē, 2017. gada 20. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

([39]) Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

([40]) Komisijas 2008. gada 30. janvāra Regula (EK) Nr. 271/2008, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 82, 25.3.2008., 1. lpp.).